

„Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania”

Bogdan Wojtyniak, Paweł Goryński, Bożena Moskałewicz

Warszawa: Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego — Państwowy Zakład Higieny, 2012

ISBN: 83-89379-63-5

Szanowny Panie Redaktorze,

Dotarła do mnie bardzo interesująca publikacja poświęcona sytuacji zdrowotnej ludności Polski i jej uwarunkowań („Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania” autorów: B. Wojtyniak, P. Goryński, B. Moskałewicz).

Autorzy w systematyczny sposób omówili najważniejsze determinanty zdrowia publicznego, poczynając od aspektów demograficznych (trwanie życia, umieralność z powodu najważniejszych grup schorzeń) poprzez ocenę częstości hospitalizacji, obciążenia nowotworami złośliwymi, narażenia polskiej populacji na choroby psychiczne, zakaźne oraz wypadki i zatrucia po omówieniu przyczyn niezdolności do pracy, ocenę zagrożeń środowiskowych i związanych ze stylem życia oraz ocenę wydatków na ochronę zdrowia w Polsce.

Autorzy zebrali najnowsze dane statystyczne pochodzące zarówno ze źródeł krajowych, jak i międzynarodowych, co czyni tę publikację wyjątkowo cenną.

Na tym tle nieco zaskakuje fakt, że w rozdziale poświęconym nowotworom (Obciążenie nowotworami złośliwymi w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej) posłużono się danymi szacunkowymi zarówno dla zachorowań, jak i dla zgonów. Zachorowania na nowotwory złośliwe są w Polsce rejestrowane przez Krajowy Rejestr Nowotworów od wielu lat, a ich jakość i kompletność ulega systematycznej poprawie [1]. Statystyka zgonów w Polsce jest kompletna (objęta pełną rejestracją). W obu przypadkach zatem posługiwanie się danymi szacunkowymi opartymi na 9% próbie populacji Polski z przeszłości wydaje się nie oddawać rzeczywistej sytuacji epidemiologicznej w Polsce w zakresie chorób nowotworowych. Dane przedstawione w rozdziale zostały oszacowane [2] na podstawie danych sprawozdanych z trzech polskich rejestrów nowotworowych w 1999 roku, a zatem wszystkie

dane cytowane przez autorów są obarczone błędem oszacowania wynikającego zarówno z błędów interpolacji 9% próby na populację Polski, jak i z błędów prognozy (ekstrapolacja danych z 1999 roku na rok 2008 i następne [3]). Autorzy rozdziału nie przedstawili błędów oszacowań, ani o nich nie wspomnieli. Podobne zastrzeżenia budzi ocena chorobowości [4] czy przeżyć [5], dla których istnieją rzetelne polskie dane.

Niewątpliwym atutem publikacji jest zebranie w jednym miejscu analiz dotyczących najważniejszych uwarunkowań zdrowia Polaków i ich syntetyczne podsumowanie w formie krótkich komunikatów, umieszczone na początku publikacji.

Podsumowując, przy zastrzeżeniach przedstawionych powyżej, jest to z pewnością unikatowa pozycja bibliograficzna, która powinna być jak najszerszej rozpowszechniona.

Dr n. med. Joanna Didkowska

Zakład Epidemiologii i Prewencji Nowotworów

Centrum Onkologii — Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie

w Warszawie

e-mail: didkowskaj@coi.waw.pl

Piśmiennictwo

1. Didkowska J, Wojciechowska U, Kozierekiewicz A i wsp. Porównanie liczebności zbiorów Krajowego Rejestru Nowotworów i Narodowego Funduszu Zdrowia na przykładzie nowotworów piersi u kobiet i nowotworów jelita grubego. *Onkologia w Praktyce Klinicznej* 2012; 8: 85–98.
2. Ferlay J, Parkin DM, Steliarova-Fouche E. Estimates of cancer incidence and mortality in Europe in 2008. *Eur J Cancer* 2010; 46: 765–781.
3. Ferlay J, Steliarova-Fouche E, Lortet-Tieulent J i wsp. Cancer incidence and mortality patterns in Europe: Estimates for 40 countries in 2012. *Eur J Cancer* 2013; 49: 1374–403. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ejca.2012.12.027>.
4. Didkowska J, Wojciechowska U. Liczba chorych na nowotwory złośliwe w Polsce w 2006 roku — chorobowość 5-letnia. *NOWOTWORY J Oncol* 2011; 61: 332–335.
5. Wojciechowska U, Didkowska J, Zatoński W. Pięcioletnie przeżycia chorych na nowotwory złośliwe w Polsce. *NOWOTWORY J Oncol* 2010; 60: 122–128.